Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 120. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 31-го ТРАВНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 31, 1978 No. 120. VOL. LXXXV.

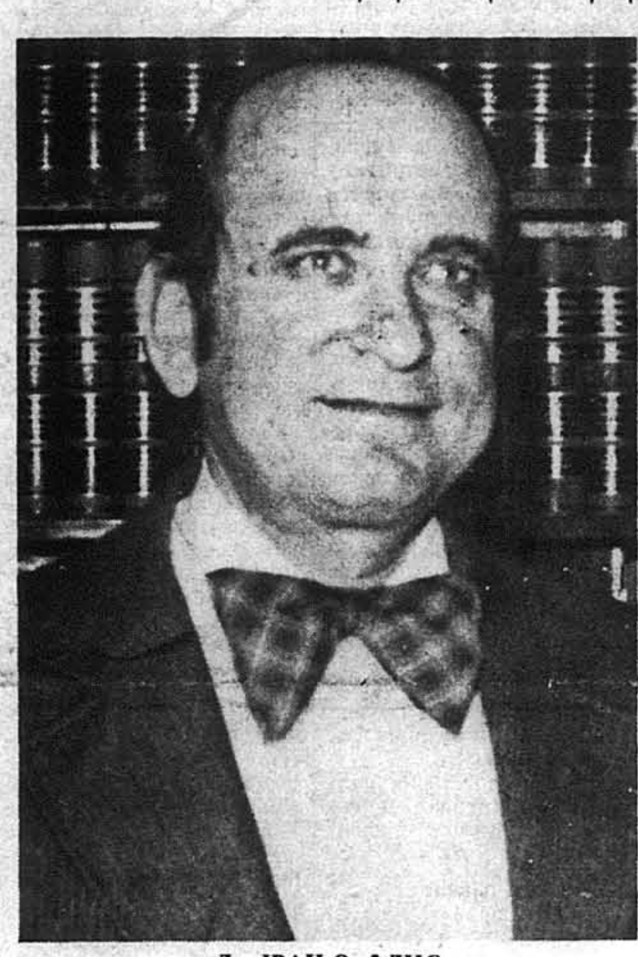
Д-Р ІВАН О. ФЛИС ОБРАНИЙ НА ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, — А Д-Р МИРОН КУРОПАСЬ НА ЗАСТУПНИКА ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА; СЕН. ПАВЛО ЮЗИК ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВНОГО ДИРЕКТОРА УНС НА КАНАДУ, ПАНІ МАРІЯ ДУШНИК НА ЗАСТУПНИЦЮ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА, ВОЛОДИМИР Я. СОХАН НА ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ І ПАНІ УЛЯНА ДЯЧУК НА ГОЛОВНОГО КАСИРА; ВАСИЛЬ ОРІХОВСЬКИЙ ОБРАНИЙ НА ГОЛОВНОГО ОРГАНІЗАТОРА. 29-та КОНВЕНЦІЯ УНС ЗАКІНЧИЛАСЯ СХВАЛЕННЯМ БАГАТО-МІЛЬЙОНОВОГО БЮДЖЕТУ, $50,000 НА НАРОДНІ ЦІЛІ І СТИПЕНДІЇ ТА РЕЗОЛЮЦІЙ І РЕКОМЕНДАЦІЙ ДЛЯ ДОБРА ОРГАНІЗАЦІЇ І ГРОМАДИ.

Піттсбург. — 29-та Звичайна Конвенція Українського Народного Союзу, яка почалася тут в понеділок, 22-го травня 1978 р., з участю 406 управнених до голосування делегатів із ЗСА і Канади та яка протягом тижня вислухала звітів головних урядовців, відбула над ними дебати і в результаті схвалила ряд змін і доповнень до статуту вибором нового Головного Уряду УНС на нову чотирирічну каденцію, закінчилася в суботу, 27 травня, схваленням багатомільйонового бюджету, пожертв на народні цілі і стипендії та ряду резолюцій і рекомендацій для добра організації.

Конвенцією, як відомо, проводила президія в складі: проф. д-р Ярослав Падох — голова, Леонід Філь і проф. Іван Телюк — заступники голови та мґр Іван Скочиляс і пані Тамара Куропась — секретарі. Місцевий Конвенційний Комітет, який подбав про відповідні влаштування для делегатів і Конвенції та про конвенційні імпрези, включно з великим концертом в неділю, 21-го травня, і конвенційним бенкетом у четвер, 26-го травня, очолював переобраний знову на головного радного Андрій Джула.

Головною темою розмов і турбот делегатів під час конвенції був вибір нового Головного Уряду, що цим разом відбувся при допомозі виборчих машин. Кінцевий вислід голосування був проголошений в пізніх годинах у п'ятницю, 26-го травня, після чого відбулося заприсяження новообраного Головного Уряду, що його перевели два почесні члени-сеньйори, п. Роман Слободян і інж. Степан Куропась. Новообрний головний предсідник д-р Іван Флис виголосив своє програмове слово, текст якого надрукований на іншому місці в цьому числі — на кінцевій сесії Конвенції в суботу, 27-го травня.

Подробиці Конвенції та важливіші її ухвали будуть подані в чергових числах „Свободи" Конвенцію Закінчено в полудневих годинах в суботах, 27-го травня коротким кінцевим словом голови Конвенційного Комітету гол. радного Андрія Джули та предсідника Конвенції проф. д-ра Ярослава Падоха, після чого о. Петро Мелех провів кінцеву молитву, а присутні відспівали „Боже Великий" та український національний гимн „Ще не вмерла Україна".

Д-р ІВАН О. ФЛИС

Д-р Мирон Куропась

Сен. Павло Юзик

Пані Марія Душник

Володимир Я. Сохан

Пані Уляна М. Дячук

Василь Оріховський

ВИГРАВ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ...

СЛОВО НОВООБРАНОГО ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА Д—РА ІВАНА О. ФЛИСА

Прошу прийняти від мене щиру подяку за це довір'я, яке Ви мені виявили вибором мене на головного предсідника Українського Народного Союзу, цієї найстаршої і найбільшої української організації у вільному світі. Дякую Вам за вибір Головного Уряду в такому складі, який Ви відмолодили щонайменше на п'ять років.

Цим вибором Ви доказали, що Ви знаєте і розумієте головні проблеми, які існують в нашій установі. Я пляную зробити повний ужиток із знання цих проблем, що його мають новообрані члени Головного Уряду, для добра нашої інституції.

Ми закінчуємо цю нашу Конвенцію дещо поділені. Ніхто бо не є цілком певний, хто виграв, а хто програв. Я думаю, що виграв Український Народний Союз! Ми старались, щоб в наших керівних органах мали свою репрезентацію всі прошарки, які становлять нашу внутрішню структуру. Я думаю, що це неможливе, щоб кожна група могла мати в керівних органах нашого Союзу кількісно таку репрезентацію, яка на її думку і в її оцінці їй належиться. Тим усім, які не є вдоволені зі своєї репрезентації в наших керівних органах, щиро дораджую, щоб вони головну увагу звертали на якість, а не на кількість тієї репрезентації.

Я не бажав і не бажаю очолювати нашу славну організацію та репрезентувати в ній будь-яку одну чи дві групи, які входять в її внутрішню структуру. Я вважаю, що голова нашого братського Українського Народного Союзу повинен однаково заступати інтереси всіх груп: тут народжених, давніших поселенців і нових іміґрантів, як і всі релігійні віровизнання та всі політичні угрупування. Це я виконуватиму і вірю та очікую, що в цьому матиму повну підтримку і співпрацю всіх членів нашого Головного Уряду, наших відділових урядовців і від усіх Вас, Браття і Сестри, бо наше членство в нашій братській установі робить нас братами і сестрами.

Особисто я вважаю себе за дуже щасливу людину: я є „старим іміґрантом", бо приїхав до Америки в 1935-му році; я є американцем, бо виріс і виховався в Америці, і я є новим іміґрантом, бо з новими іміґрантами, зокрема з їхньою „Самопоміччю" в Ню Йорку, працюю вже половину свого життя. Так то бувши в одній особі репрезентантом усіх трьох головних секторів нашої внутрішньої структури, знаючи і розуміючи їхні потреби і мрії, я докладу всіх своїх сил, щоб усім забезпечити в нашій установі найкращий розвиток і найбільш надійну будучність. Будь-яка, навіть найменша дискримінація будь-якої складової частини членства нашої великої і славної установи була б великою шкодою для всієї нашої організації.

Докладемо всіх наших сил і зусиль, щоб вилікувати ті рани, які могли заіснувати внутрі і з-зовні нашого Батька — Союзу, бо знаємо, що тільки тоді, як позбудемось будь-яких пересудів чи ненависти з наших рядів та як привернемо згоду і братерство між нами, зможемо спільно створити головну передумову дальшого і невпинного росту членства і майна нашого Союзу.

Я прирікаю, що наш Головний Уряд спиратиметься більше на спільних акціях та частіших зустрічах і нарадах наших керівних органів, як цього вимагають братерська структура і характер та найкращі інтереси нашого Українського Народного Союзу. Я зможу виконати це тільки тоді, як у цьому допоможе мені кожний член Головного Уряду. Такої допомоги і співпраці я прошу і очікую...

НООВООБРАНИЙ ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ

Д-Р ІВАН О. ФЛИС* — головний предсідник
Д-Р МИРОН КУРОПАСЬ* — заступник головного предсідника.
СЕН. ПАВЛО ЮЗИК — головний директор УНС на Канаду
ПАНІ МАРІЯ ДУШНИК — заступниця головного предсідника
ВОЛОДИМИР Я. СОХАН — головний секретар
ПАНІ УЛЯНА ДЯЧУК — головний касир
ВАСИЛЬ ОРІХОВСЬКИЙ* — головний організатор.

ГОЛОВНІ КОНТРОЛЕРИ

Д-Р БОГДАН ФУТЕЙ*
ПРОФ. ІВАН ТЕЛЮК*.
ОТЕЦЬ СТЕПАН БІЛЯК*
ПРОФ. Д-Р БОГДАН ГНАТЮК
МҐР ІВАН ГЕВРИК

ГОЛОВНІ РАДНІ

ІНЖ. АНАТОЛІЙ ДОРОШЕНКО
ПАНІ ТЕКЛЯ МОРОЗ
АНДРІЙ ДЖУЛА
Д-Р АСКОЛЬД ЛОЗИНСЬКИЙ*
ПРОФ. ТАРАС ШМАҐАЛА
ПАНІ АННА ГАРАС
ПАНІ ГЕЛЕН ОЛЕК
ВАСИЛЬ ДІДЮК
ІВАН ОДЕЖИНСЬКИЙ
ІНЖ. МИРОСЛАВ КАЛЬБА
МИКОЛА ХОМАНЧУК*
РОМАН КУРОПАСЬ*
МИХАЙЛО СОРОКА*
ЄВГЕН РЕПЕТА

Зірка (*) означає, що названий був обраний на цей пост уперше.

ВИБІР ГОЛОВНОГО УРЯДУ

З уваги на загальне зацікавлення вибором Головного Уряду Українського Народного Союзу на 29-ій Конвенції в Піттсбургу в тижні від 22-го травня 1978, подаємо перебіг та вислід цих виборів в останньому голосуванні, називаючи головних кандидатів на всі пости та кількість одержаних ними голосів, друкуючи імена переможців чорними літерами.

На головного предсідника:

Д-р Іван О. Флис .... **175 голосів**
Йосип Лисогір .... 130 голосів
Мґр Іван Винник .... 121 голос

На заступника головного предсідника:

Д-р Мирон Куропась — обраний через аклямацію після того, як одержав у номінаційних виборах 202 голоси, а д-р Богдан Футей із 122 голосами і д-р Іван О. Флис із 68 голосами відмовились кандидувати.

На головного директора для Канади:

Сен. Павло Юзик — обраний через аклямацію після того, як одержав у номінаційних виборах 225 голосів, а Василь Дідюк із 102 голосами та мґр Іван Геврик із 4 голосами відмовились кандидувати.

На заступницю головного предсідника:

Марія Душник .... **245 голосів**
Ґльорія Пашин .... 89 голосів

На головного секретаря:

Володимир Я. Сохан — обраний через аклямацію після того, як одержав у номінаційних виборах 391 голос, а Степан Гавриш із 7 голосами та Уляна Дячук із 2 голосами відмовились кандидувати.

На головного касира:

Уляна М. Дячук — обрана через аклямацію після того, як одержала у номінаційних виборах 384 голоси, а Степан Гавриш із 3 голосами та Володимир Сохан із 3 голосами відмовились кандидувати.

На головного організатора:

Василь Оріховський .... **201 голос**
Степан Гавриш .... 186 голосів

(Закінчення на ст. 3-ій)

Бжезінські закінчив поїздку на Далекий Схід

Сеуль/Вашінгтон. — Д-р Збіґнєв Бжезінські, головний дорадник Білого Дому для справ крайової безпеки, минулого четверга, 25-го травня, закінчив свою 5-денну поїздку по країнах Далекого Сходу, під час якої відвідав комуністичний Китай, Японію та Південну Корею.

У Сеулі Бжезінські відбув нараду з південнокорейським президентом Парком Чунґ Гі, а після неї заявив кореспондентам, що ЗСА „прикладають велику увагу приятельським і союзним зв'язкам з Південною Кореєю", та хвалив Сеуль за соціяльний та економічний проґрес. Він нічого не згадував про порушування прав людини, зокрема політичних прав, урядом президента Парка.

Під час одноденного перебування в Сеулі Бжезінські кількакратно запевняв, що запляноване відтягнення американських піхотинців — біля 33,000 вояків — не послабить оборонної спроможности Південної Кореї, бо ЗСА в той же час скріплять свої повітряні сили в тій азійській країні і збільшать військову допомогу Сеулеві.

Переговори Бжезінського з лідерами комуністичного Китаю тривали три дні, під час яких він кілька разів підкреслював, що ЗСА хочуть встановити нормальні дипломатичні зв'язки з Пекіном. Відтак Бжезінські в Токіо і Сеулі інформував членів японського і південнокорейського урядів про перебіг і вислід його нарад з лідерами червоного Китаю.

Минулого четверга Бжезінські та ціла американська делеґація відлетіла до Вашінґтону.

Ріґен говорив про спотворювання в УССР української колядки

Сан Франсіско. — Роналд Ріґен, колишній губернатор Каліфорнії й колишній кандидат на президента ЗСА, один із найвидатніших і найбільш впливових республіканських діячів в Америці, виголосив 9-го травня через радіо промову про релігійність українського народу та спеціяльно зупинився на колядці „Нова радість стала".

Він звернув увагу, що колись святковано в Україні Різдво надзвичайно урочисто і що колядка „Нова радість стала" була найбільш популярною та милою українцям релігійною піснею. За большевицького панування совєтські цензори так змінили текст тієї колядки, що позбавили її цілком релігійного характеру та ввели до неї слова про п'ятитираменну зорю і боротьбу проти „буржуїв".

Однак український нарід — казав Ріґен — увів собі сам додаткову строфу, яку співає, дармащо її нема у друкованих співаниках: „Просим Тебе, Царю, просим Тебе нині, даруй волю, верни славу, нашій ненці Україні."

Іріна Астахова-МекКліллен прохає президента Картера допомогти видістатись з СССР

Москва. — Іріна Астахова-МекКліллен, дружина американського професора Вудфорда МекКліллена з університету Вірджінії, якій совєтські власті від 1974-го року відмовляються видати дозвіл на виїзд до ЗСА, минулого четверга, 25-го травня, повідомила закордонних кореспондентів у Москві що написала відкритого листа до президента Джіммі Картера і державного секретаря Сайруса Венса, прохаючи їхньої допомоги в справі „об'єднання нашої родини".

Астахова МекКліллен написала згаданого листа після того, як совєтське пашпортне бюро знову відмовилося видати їй та 19-річній дочці дозволи на виїзд, хоча на початку травня це бюро і працівники КҐБ заставили Астахову виповнити нову аплікацію на виїзд із Совєтського Союзу.

У кінці квітня, тобто під час перебування в Москві державного секретаря Венса, Астахова-МекКліллен намагалася прикувати себе до залізної огорожі амбасади ЗСА, щоб таким чином запротестувати проти совєтських відмов надати їй та дочці виїздні візи. Вона тоді також розвинула транспаранти з написами: „Вже чотири роки чекаю на візу" і „Пустіть мене до чоловіка". Совєтські міліціонери спершу затягнули її до міліційної будки біля амбасади, а відтак відвезли автомобілем до головної квартири. Того самого дня її звільнили.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Трагікомедія роззброєння

У тому часі, коли Совєтський Союз — за твердженням західніх військових фахівців — „наздігнав і перегнав" З'єднані Стейти у деяких родах зброї,як напр., скількістю далекосяжних ракет чи скількістю підводних човнів, — Совєти наполягали на скликання надзвичайної сесії Об'єднаних Націй задля „генерального і тотального" роззброєння. Цікава річ: всі розсудливі і добре поінформовані державні мужі світу знають, що „генеральне і тотальне" міжнародне роззброєння — це утопія, це просто тільки пропагандивна фраза у добі дальших перегонів у зброєнні. Проте,на ту надзвичайну сесію ОН приїхали представники 149 країн світу, між ними президент Франції, прем'єри Британії, Західньої Німеччини, Італії й багатьох інших країн.

Добре сталося, що не виступив там із промовою президент Картер, а тільки віце-президент Мондейл. Його конкретні пропозиції щодо частинного обмеження зброєння, яке зменшило б астрономічні суми щорічно видатковувані на військовий бюджет, разом із заявою про готовість Америки дати до розпорядження місії роззброєння наймодерніший електронічний виряд для протидіяння несподіваній атаці агресора („око і вуха" оборонної системи) — увесь той виступ віцепрезидента Мондейла теж напевне залишиться тільки у протоколах Об'єднаних Націй, як ще одна ораторська імпреза без практичного значення.

Зрештою, за найповажнішими західніми часописами, самі совєтські аранжери й режисери тієї конференції не мають на цілі ніякого роззброєння, а тільки пропаганду. Вони мобілізують ніби-то невтральні країни „третього світу", щоби разом із СССР та його сателітами „натаврували" невтронну зброю, що потрібна для оборони Західньої Европи проти можливої совєтської агресії, та щоби „домагатися" від Заходу таких самогубних для нього дій, як ліквідація закордонних баз та розв'язання Атлантійського Союзу. Очевидно, що всякі подібні резолюції також не матимуть практичної вартости, бо вони не будуть обов'язувати Заходу, зокрема Америки, щораз краще свідомої загрози з боку СССР та щораз більше скептичної щодо вартости детанту. Найкращим доказом тверезої оцінки ситуації Америкою є схвалення Палатою Репрезентантів нового військового бюджету на кругло 38 більйонів дол. із особливим скріпленням морської фльоти, та наради „на вершинах" лідерів 15-ти держав Атлантійського Союзу (НАТО) у Вашінгтоні з метою скріплення, а не послаблення того оборонного бльоку.

Тому й приїзд найвидатніших представників Заходу на ту конференцію „генерального і тотального" роззброєння був насправді тільки використанням нагоди, щоби перевести власну вужчу конференцію представників вільного світу Західньої Европи, ЗСА і Канади — для обміркування, як скріпити себе, щоби кремлівські миротворці їх не „угробили".

Тріщини в детанті

Щораз більше познак, що минулася американсько-совєтська ідилія і що відносини між Вашінгтоном та Москвою не кращають, а погіршуються. Не треба було бути ворожбитом, щоби давно передбачити і знати, що комуністична Москва ніколи не виречеться свого завітнього гасла „угробити" вільний світ, і що всі „відлиги" та всі миролюбні й куртуазійні фрази — це тільки тимчасова тактика, це замилювання очей наївним, які хочуть торгувати й заробляти та не хочуть знати правди. Але ситуація не зміняється від того,як струсь сховає свою голову в пісок—і скоріше чи пізніше ця ситуація стане настільки грізною, що й зрушить струся з його вигідної позиції.

Отож, засудження совєтського фізика Юрія Орлова на 7 років кацету і 5 років заслання обурило західній науковий світ. Інша справа, що коли засуджують українського ученого або письменника, то американська преса й публічна опінія часто мовчать,а коли це сталося з москвином — знявся галас. Але цей галас з приводу засуду Орлова напевно був несподіванкою для Москви, бо вона не могла передбачити, що захитався „культурний обмін" між ЗСА і СССР. Всі 19 членів американської делеґації, які мали відлетіти до Москви на тамошній „Міжнародний науковий симпозіюм", відмовилися від тієї подорожі. Президент американської Академії Наук пригадав Москві, що він давно перестерігав, що не можна розмежовувати проблеми людських прав від проблеми совєтських культурних взаємин із Заходом. Президент нюйоркського Сіти коледжу, Роберт Маршак, який був палким звеличником і пропагатором „культурного обміну" з совєтами і був одним із перших, який ще у 1956 році полетів до Москви з приязними відвідинами, тепер відмовився поїхати туди...

Популярна народна приповідка, що „дзбанок воду носить, поки вухо не вірветься", обов'язує також у політиці. Пасивне ставлення Заходу, зокрема Америки, до різних агресивних дій совєтського імперіялізму, довело кремлівських володарів до висновку, що треба так робити надалі: використовувати кожне слабе місце на земній кулі, щоби там всадовитися. Мститься пасивне відношення Заходу, зокрема Америки, супроти приборкування совєтськими танками заворушень і повстань у Польщі, Східній Німеччині, Мадярщині, мститься байдужість, з якою прийнято здвигнення берлінського муру ганьби та інвазію й окупацію Чехо-Словаччини. Мститься байдуже відношення Заходу, зокрема Америки, коли Совєти перекинули до Анголі на африканському континенті тисячі кубинських вояків із новітньою совєтською зброєю і перетворили ту недавню португальську колонію у комуністичний бастіон. Це найбільше підбадьорило Москву, яка з черги вислала до Етіопії тисячі кубинців плюс кругло тисячу власних „дорадників" з генералами включно. Тепер вишколені кубинцями з совєтськими ручними скорострілами банди напали на одну провінцію Заїру (колишнього Конго) і вирізали там півтори сотні білих. А у себе дома, на території совєтської імперії, далі продовжується режим терору.

Москва може легковажно поставитися до відмови американських учених обмінюватися науковими відвідинами. Але подорож Збіґнєва Бжезінського до Пекіну — це таки поважне моменто. Бо Бжезінські напевно не розмовляв з пекінськими можновладцями про фізику й літературу. А виявлення в ЗСА нової совєтської шпигунської афери теж не поліпшує атмосферу. Детант став пустим звуком, а реальною дійсністю з совєтський ісперіялізм і щораз краще розуміння його суті у вільному світі.

В. Ґут Кульчицький

РОЛЯ ОДИНИЦІ В ІСТОРІЇ

Для істориків та історіософів роля одиниці у розвиткових процесах історії була важним питанням від довгого часу. От вже Макіявелі у відомому творі „Володар" казав: „Я знаю багато людей, які вірять, що події цього світу настільки правляться долею і Богом, що людина не може нічого робити, щоб їх контролювати... Та перевіривши цей погляд, я прийшов до висновку, що доля керує приблизно половиною наших акцій, а другою половиною вона дозволяє керувати нам".

Відповіді на ці питання взагальному хитаються між двома скрайностями. З одної сторони, як от у шотляндського історика Томи Карляйля, „героєві" дається домінантну ролю як головній силі причиновости. З другої сторони, як от у Карла Маркса, дійсні зміни в світі стаються в наслідок дій соціо-економічних сил. Одиниці, як такі, не можуть зробити нічого, що могло б змінити напрям історії. Та немов на глум, якраз дії найвизначнішого визнавця Маркса дають знаменитий доказовий матеріял у руки противників його погляду. Один з них, професор філософії Сидні Гук у своєму творі „Герой в історії" пише: „...якщо б не робота однієї людини, ми жили б нині у далеко іншому світі... Без Леніна не було б жовтневої революції".

Одним із сучасних „героїв", хоч, безперечно, дещо меншого калібру, можна вважати Джорджа Ф. Кеннана.

Американські „алярмісти" і „пристосуванці"

У „Ню Йорк Таймс Магазін-і" за 7 травня ц. р. були поміщені дві цікаві і важливі статті. Редакція підібрала чомусь для них спільний заголовок, який зовсім не відповідав їхньому змістові. Він бо питався „Чи Картер може дати собі з ним раду" — тобто з Брежнєвим, але жадна із статтей відповіді на це питання не давала. Обі вони обговорювали напрямні зовнішньої політики ЗСА взагалі, а відношення ЗСА до СССР зокрема; перша — зі становища „алярмістів", друга — „пристосуванців".

До певної міри вводили читача в блуд і підібрані редакцією заголовки для статтей, хоч це само по собі не поменшило їхньої вартости. Так от наголовок статті репрезентанта „алярмістів" Т. Г. Ніце голосив: „Арґумент за акцією", а одинока акція, за яку там автор побивався — це акція „контейнменту", акція стримування. Ось авторове заключне твердження: — „Це питання — чи наша політика супроти Совєтського Союзу має виходити від пристосуванства, яке веде до апізменту (угодівства), чи від згуртування наших сил для розважного опору усяким намаганням Совєтів, щоб осягнути світову гегемонію, — мусить бути вирішене президентом і вирішене правильно. І це рішення мусить піти у напрямі розважного опору". У самій же статті автор головну увагу присвятив доказам, що СССР думки про світову гегемонію таки не закинув і до цієї гегемонії прямує різними шляхами.

Тяжко спротив, та ще й розважний утотожнювати з акцією; він утотожнюється радше з реакцією на дійсні акції Москви.

Статті репрезентанта „пристосуванців" Джорджа Ф. Кеннана дала назву „Заклик до думання". Фактично ж це інтерв'ю кореспондентки М. Берґер з Кеннаном попереджене вступом кореспондентки. Все разом презентує найновіші погляди цього „славного дипломата" на Совєтський Союз та на відношення до нього ЗСА, які є слідуючі:

Росіяни змінилися. На Західню Европу СССР не нападе тому, бо не має для того жадної потреби. Теперішній совєтський провід є дуже консервативний. І зовсім не є він авантюрничий. Його ж потягнення в Африці є не авантюрничі тому, бо він „ніколи не дав причини припускати, що він був готовий значно відійти від прийнятої політики і практики... у підбадьорюванні псевдомарксистських „національних рухів за визволення" у третьому світі." Твердження, що росіяни „горять баганням робити жахливі речі другим народам чи їх поневолювати... є серйозним і часом гротескним спотворенням дійсности". Чи він сказав би, що „ліпше бути червоним як мертвим" ? О, так. Він сказав би, що „ліпше бути червоним як мертвим". Чи він є півізоляціоніст? О, так. Він є півізоляціоніст. Чи він схвалював політику Кісінджера-Ніксона супроти росіян? О, так. У загальному спрямуванні вона була правильною і він хотів, щоб вона продовжувалася.

Редакція щоденника „Ню Йорк Таймс" не випадково виставила Джорджа Ф. Кеннана як репрезентанта поглядів „пристосуванців". М. Берґер у своєму вступі до інтерв'ю каже: — „Джордж Ф. Кеннан цими днями є глибоко затурбованою людиною". А чому ж то він є глибоко затурбованою людиною? То тому,що „його рецепту, як справлятися із Совєтським Союзом Сталіна, домашні твердолінійники викопали на те, щоб виправдовувати політику впертої ворожости супроти Москви. „І ці люди „з добрими інтенціями, але введені в оману штовхають З'єднані Стейти до небезпечної конфронтації з Москвою". Кеннан же, як творець отої „рецепти", яку детант був погребав, а „алярмісти" тепер відкопують, вважав за конечне кинути ввесь свій авторитет на боротьбу з цими „алярмістами" і тому він вповні заслуговує на скипетр речника цієї боротьби.

Інтриґуючий аспект

Та в обговорюваній статті-інтерв'ю появилося також питання, чому саме Кеннан у 1947 р. написав оту славетню статтю, яка зробила його архітектом політики „контейнменту" (стримання). Про це його інтерв'юер пише так: — „Він каже, що статтю він написав для того, щоб пом'ягшити занадто оптимістичні переконання, які в тому числі існували у деяких колах Вашінгтону. А згідно з тими переконаннями американсько-совєтський союз Другої світової війни мав забезпечити мир у повоєнному періоді. Стаття перестерігала перед тенденцією вітати випадкові пориви совєтської кооперації радісним повідомленням, що росіяни змінилися". цьому поясненню інтерв'юер накладає авреолю правдивости своїм передостаннім питанням, яке звучить так: — „Ви сказали, що ви написали свою „Екс" статтю у 1947 р., щоб протидіяти „лівацькому ухилові" того часу. Ви не почуваєтеся дивно або незручно у теперішній своїй боротьбі проти „правого ухилу?" Кеннан відповів потакуюче, та почування його тут не є важні. Важне щось інше. Виглядає, немов би таке маневрування мало у зародку вбити в читача два питання: 1. Чи пояснення Кеннана відповідає правді; 2. Чому він цей аспект взагалі порушив. От ані стаття проф. історії Джона Луїса Ґаддіс „Контейнмент: переоцінка", написана з нагоди тридцятиріччя виступу „Містера Екс" („Форейн Еферс", липень 1977), ані викликана нею дискусія цього питання взагалі не торкались.

На перше питання насувається негативна відповідь із слідуючих причин: поперше, в тому часі того роду „лівацький ухил" не був настільки сильний, щоб загрожував великому впливові на політику уряду ЗСА, а тому тяжко повірити, щоб той „ухил" штовхнув був Кеннана до написання статті. Подруге, як то признає проф. Ґаддіс, із 17-ти сторінок статті Кеннана тільки три давали рекомендації, решта ж сторінок були присвячені шуканням за „джерелами совєтської поведінки". І власне на цих то сторінках Кеннан старався доказати, що нема чого попадати в „гістеричний алярм" чи в „трагічну десперацію", бо „пресія Совєтів проти вільних уста-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Богдан Бучацький

Чянґ Чінґ-куо — новий президент республіки на Тайвані

У Тайпеї, на Тайвані, недавно відбувся надзвичайний з'їзд, 1,248-ох делеґатів Національного Збору (парляменту), який одноголосно затвердив єдину кандидатуру Чянґ Чінґ-куо на Президента республіки національного Китаю (на Формозі). 68-річний Чянґ Чінґ-куо, син Чянґ Кай-шека, покійного президента Китаю і основника республіки на Тайвані в 1948-му році був від 1972-го року прем'єром республіки і фактично рядив в імені батька, до його смерти два роки тому з рамени ґомінданівської (націоналістичної) партії. По смерті батька він далі був прем'єром Тайвану.

Саме перед 30-ма роками, вислідом революції в Китаї і боїв з переважаючими комуністичними силами Мао Тзе-тунґа, переможені націоналістичні війська Чянґ Кай-шека розгромлено на континенті. Вислідом останнього відступу їх зіпхали на острів Тайван (Формоза), де при охороні 7 американської океанської фльоти, що патрулювала поміж островом і континентом, вони залишилися бастіоном спротиву і національних сподівань Китаю, живучи надією дальшої боротьби і переможного повороту на континент до своїх утрачених сіл, міст і посілостей.

Та з часом змінились пляни і розвіялись надії на сподівану перемогу. Зі зближенням Вашінґтону до вимог Пекіна поступовим нав'язанням діялогу і міждержавних відносин, що завершилося прийняттям Китаю до Об'єднаних Націй і виходом із них представника Тайвану, міжнародні відносини значно змінилися і Тайпей поступово почали опускати акредитовані дипломатичні представники. Політика адміністрації президента ЗСА Ніксона і його дорадника Г. Кіссінджера взяла верх над ходом подій щодо дальшої рівноваги сил в Південно-Східній Азії, а головно у відношенні до Тайвану і Китаю. Проте, Національні Збори, які одноголосно вибрали нового президента на Тайвані, підтвердили, що по-їхньому нічого не змінилося, що Тайван не звертає із антикомуністичного курсу своєї політики і послідовно йде слідами покійного Чянґ Кай-шека, вибираючи його сина на Президента республіки. Так в тіні великого портрету основника китайської республіки Сун Ят-сена 1,248 послів Національного Збору, що репрезентує цілий Китай, одноголосно підтвердили, що новообраний Президент вважається „репрезентантом всіх китайців" — всього Китаю, що й задоволило бажання самого президента як спадкоємця влади.

Новий Президент Тайвану вповні свідомий свого становища хоча багато з-поміж старенькіх послів „представників Китаю", що на нього голосувало може і надалі жити надіями перемог. Як прем'єр на Тайвані Чянґ Чінґ-куо ввів багато реформативних заходів, щоби зміцнити становище своєї острівної республіки. Його заходами переведено індустріялізацію країни, що до невпізнання за останні роки змінило вигляд країни, яка побіч Гонґ Конґу, а почасти й Японії стала індустріяльним і господарським велетнем на південносхідньому побережжі Китаю. На Тайвані будуються кораблі, великі танкери й інші потужні машини. Змінився вигляд і рільництва острова і Тайван нині стався експортом тропічних овочів, зокрема ананасів, грибів тощо. Збільшився таким чином торговельний оборот 19-мільйонової республіки, який в міжнародному відношенні значно більший від експорту 850- мільйонового самого Китаю із столицею у Пекіні. Саме тому на 5-му Народному конґресі, що відбувся в Пекіні в початках березня ц. р. прем'єр комуністичного Китаю і керівник партії Гуа Куо-фенґ завернув від „принципів Мао Тсе-тунґа", звернувши увагу на „потребу посильної модернізації країни і імпорту технології, а в тому числі західньоевропейської, потрібної на озброєння"...

Як прем'єр Тайвану, теперішній президент Чянґ Чінґ-куо значно причинився до злагіднення тертя поміж тубільним і прибулим населенням острова, на що не дуже звертав увагу покійний Чянґ Кай-шек, висуваючі на вищі пости в країні виключно старих членів ґомінданівської партії, незалежно від їхньої компетенції і знання, що значно збільшувала невдоволення тубільців. Знаючи, що сама пропоґанда не творить будуччини, новий Президент поступово вводив до адміністрації тубільців, так що під сучасну пору майже половина його міністрів в кабінеті — це вже „родовиті Тайванці", що в значній мірі привернуло почуття рівноваги серед тубільного населення, що значно етнічно-мовно і обичаєво різнилося від прибулих на острів китайців.

У політичній грі боротьби з противником виникає постійне стеження за подіями і змінами в правлячому апараті на континенті Китаю, головно нова політика Гуа Куо-фенґа щодо Тайвану. Відомий факт, що Гуа Куо-фенґ має в своїй партії на Народному конґресі також „представників Тайвану", що вважаються в його Асамблеї „представниками провінції Тайвану". Правда, пекінське керівництво здержується тепер від явної полеміки супроти Тайвану, надіючися на добровільне приєднання „відірваної провінції" американцями. Китайцям, що живуть за кордоном, дозволяється на відвідини рідних у Китаї, в тому числі і тим, що проживають на Тайвані.

Новий Президент рівнож свідомий факту, що багато впливових особистостей, головно в індустріяльному та торговельному житті країни має по війні паспорти для безпеки, та що „індустріяльні прибутки експортуються" тобто гроші пливуть закордон, де живуть китайці. Експортується і капітал, бо за поширюваними відомостями багато китайців робить інвестиції, за кордоном,головно в Японії і в ЗСА, а відомий Південно Каліфорнійський банк у ЗСА мав би мати аж близько 40 відс. свого капіталу, що походить з Тайвану. Навіть одна донька Президента є вже американською громадянкою.

Проте, новий Президент старається вдержувати політику зближення з народом, надаючи гідність і почуття громадянства для тубільців, та толерує поступання інших в складній ситуації, хоча і далі спокійний щодо підтримки й охорони ЗСА.

Життя молодого Чянґа доволі авантурничне і повчальне. Він народився в Чікоу на східньому побережжі Китаю у 1910 році. Вже молодим хлопцем, маючи 15 років, він „пристав" до одного відомого військового адміністратора, щоби коло нього за давньою традицією вчитися військового ремесла. Та це не задоволило його сподівань і в 1927 році він виїжджає до СССР, де в Москві закінчує відому військову Академію ім. Фрунзе. Та в совєтській армії не довго довелося йому служити. За підозріння в „троцькістських симпатіях" і „активностях" його виключено з рядів армії і вислано на Сибір, де він й познайомився зі своєю дружиною, росіянкою. Щойно аж в 1937 році Сталін дозволив йому на виїзд із СССР.

Його перебування на Сибіру не допомагало йому в

(Закінчення на стор. 3-ій)

Іванна Савицька

З МОГО ВІКНА

Коли , ви постояли часом під дверима тітки Лисавети, ви почули б таку, приблизно, розмову: — „А ти, Дзьобику, не вертися, не вередуй, не збивай біля себе шуму, а то, чого доброго, люди подумають, що я тобі кривду чиню, голодом тебе морю абощо. Не подумають? Гляди, небого, з тіткою не сперечайся, не дрочися, вона ж тебе доглядає, догоджає чим може, а ти затявся і співати тітці не хочеш. Вона, як розсердиться, прожене мовчки з хати, і що тоді буде, га? Не прожене, — кажеж? Не прожене, бо любить навіть такого неспівучого. Може і правда, відай, що любить, як тримає"...

Це так тіточка Лисавета до своєї пташки говорить. Все, що в неї на серці, виливає пташині довгою, предовгою мовою. Треба ж бо з кимось живим поділитися своїми гадками. А гадок у тітки багато, ой, багато...

А до Онисі Кіт-приблуда в хату якось приволікся. Вона загріла його теплом мовчазної тиші, весь час на руках носить, гладить, годує, навчає ладу і звичаїв.

Вся хата загомоніла зразу, обновилася гей би, яснішa, світліша стала. Вдвох вони обідають, удвох відпочивають. Киці добре, а Онисі ще ліпше. Тільки вона веселішою стала, а Киця все „журиться" і „журиться", бурликає покотячому напівсонні.

А собачку Терика ви знали? Він своєму панові ґаздівства пильнує. Ґаздівство маленьке та й Терик не дуже то великий. То ракунця на обід запросить, то зайчика, то сарну з лісу. Терик з паном живуть собу мирно у злагоді, розважаються разом, розмовляють, приятелюють дуже.

Та вже у старої бабусі, — ні пташки, ні киці, ні рибки, ні Рябка. Здавалось би, — тихо, тихо в її самотній кімнаті. Та воно зовсім не так. З її чепурненького балькону несеться часто жива, весела розмова:

— „Їстоньки дати моїм дітям, водички дати холодної? Мої ж ви радощі окатенькі, моя розрадо".

Бабуся радіє, бо „дітоньки" гарно ростуть, зеленіють, чепуряться квітом кучерявим.

Звісно, квіти люблять розмову, люблять людське тепло, людський голос.

А хто його не любить?..

Д-ська.

ІЗ БУРСАЦЬКОГО ЖИТТЯ

Діялося це ще за „небіжки" Австрії. Життя наше в старім краю було дуже відмінне від нашого тут. Багато з нас пам'ятає давні священичі роди, де звичайно бувало десятеро або дванадцятеро дітей. У мого діда було лише семеро. Поки вони були ще малі і ходили до сільської школи, то багато клопоту з ними не було. Але коли підросли і треба було їх післати до міста, то прийшлось дідові трохи „пошкробати голову", як тут „кінці зов'язати", бо крім оплати за школу, яка в тих часах на щастя не була висока, треба було ще дітям заплатити станції. Дівчат обов'язково треба було примістити в добрім домі, бо це могло мати вплив на будучу долю панянок. Бо, коли такій панянці траплявся жених, то до обов'язку його бабуні, чи тети, належало добре вивідати, де його суджена, будучи поза батьківським домом,проживала. А що така станція у добрім домі, коштувала добрі гроші, то для майбутньої долі своїх сестер мусіли посвячуватися хлопці і не протестувати, коли дідо, затранспортував їх усіх до бурси.

Бурсаки, це були переважно хлопці зі сіл. А що мало селянин міг заплатити за сина грішми, хоча оплата була низька, то платили своїми господарськими продуктами, себто, мукою, бараболею, кашами, яриною, а деякі багатші ще салом чи яєчками, а іноді від якогось „куркуля" попалося телятко або поросятко. А бували такі вбогі селяни, що не могли взагалі нічого привезти, але як хлопець був здібний і хотів учитися, то годі було відмовити йому ложки тієї невибагливої страви.

Тож відповідно до запасів у магазині приготовляли кухарі „меню", яке звичайно складалося у будні з борщу, або пенцакової зупки „на перше", і каші, або бараболі з капустою „на друге". Звичайно вершок такої каші чи бараболі прикрашувало кілька товстеньких шкварків. Зате в неділі чи свята, то вже хлопці діставали голубці, вареники і то навіть зі сметаною, а як була барабoля з капустою, то ще коло неї лежав шматок ковбаски, або якась кісточка, коло якої навіть можна було щось трошки обгризти.

І так начальство „латало", а бурсаки виростали в люди.

А був у тому місті староста, очевидно поляк і мав одинака синочка. І щось раз той синочок „прошкробав", тож батько взяв його за руку і привів до бурси на цілорічний побут і просив настоятеля, щоб син його був трактований нарівні з усіми бурсаками без найменшої протекції.

Обступили хлопці делікатного панича, і пооглядавши його добре з усіх боків, спитали насамперед, як він називається.

„Анджей", відповів запитаний, а кличуть мене „Єндрусь", — але ви можете кликати мене по вашому.

— Добре, Андрію, відповіли бурсаки, сподіваємось, що будеш себе добре серед нас почувати.

— А може тобі у нас так сподобається, що не захочеш і додому повертати, — жартували другі.

Та Андрійко зовсім не мав зажуреної міни, навпаки ця „новість" здавалась його цікавити, а навіть до певної міри і бавити.

Прийшлось обідати, і так випало, що сусідом Андрія при столі сидів з одного боку бурсак Юлько, який, хоча ростом був невеликий, то апетит мав мабуть найкращий із усіх бурсаків. Це вже знали в кухні, і щоб не мусів він ще допоминатись „репетки", діставав відразу свою відповідну порцію.

Андрійко глянув на цю порцію — майже по береги виповнену тарілку борщу з двома кромками хліба і гору каші на другій тарілці, і з легким страхом в голосі сказав: „Слухай Юльку, ти не тріснеш, як це все з'їш?

— Ні, не трісну, — відповів Юлько, не журися брате, за кілька днів і ти з'їш подібну порцію і теж не тріснеш.

Андрійко взявся за свій борщик, але засичений ще з батьківського дому, де його годували куропатвами, бажантами, паштетами і марципанами, хлепнув лише кілька ложок і чув, що має вже досить. За те він цілий час приглядався, неначе на якийсь цікавий „номер" в цирку, як Юлько „уплітав" свою порцію, і накінець зовсім добродушно спитав, чи не захотів би він ще трохи його каші, якої Андрійко навіть не починав.

— Ні, дякую, відповів Юлько, з мене вже досить моєї, але я бачу, що ти не сконсумував своїх шкварків, то можеш мені дати, вони ще в мене влізуться.

Але на другий день, то Андрійко вже з'їв свої шкварки сам, (голод не тітка) і навіть спробував кілька ложок бараболі з капустою і заявив, що він ніколи не думав, що воно може бути таке смачне! А через кілька днів то вже Андрійко з'їдав свою процію „до чиста" а іноді і просив „репетку", і не... тріснув!

По році Андрійко повернувся в батьківський дім, і казали, що батько вже не мав з ним більше клопоту. Не тому, щоб Андрійко боявся знову попасти до бурси, ні, він вже навіть був зжився з бурсаками і незле почував себе серед тієї оригінальної, веселої „братії", тільки він вже тепер дивився іншими очима на життя.

А бурсак Юлько, це мій батько, який розказав мені оцю історію.

Чянґ Чінґ-куо...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

його військовій службі і не радувало його батька, в якого армії він сповняв до 1948 року тільки підрядні функції і щойно на Тайвані, фактично, почалася його провідна кар'єра. Тут в 1948 році став він міністром оборони, потім віцепрем'єром, а з 1972 року прем'єром Тайвану.

Після пам'ятної поїздки президента ЗСА Р. Ніксона до Китаю і його відвідинн Мао Тсе-тунґа, поширювалися слухи, що немов би колишній випускник Академії Фрунзе потаємно „пактує зі совєтами" проти Китаю і ЗСА, тобто, що не диблячись на своє перебування у Сибіру, удержує теж добрі контакти з Москвою. Скільки в цьому правди, годі знати, може бути фактом що сам „нетонучий острів" Тайван для совєтської протикитайської і азійської політики мав би неоцінену вартість. Проте Чянґ послідовно держиться випробованого курсу політики свого батька, тобто близьких зв'язків із ЗСА, не відкидаючи при тому претенсій до проводу над цілим Китаєм. Політично він старається оперти Тайван на союз держав Південносхідньої Азії, - на союз „потуг третього світу".

Саме положення Тайвану на морському шляху з Японії до Індії, або на шляху поміж Індійським та Тихим океаном дає йому можливість, подібно як і для Гонг-Конґу, стати потугою морського індустріяльного і торговельного розвитку, серед держав третього світу і в цьому напрямі Чянґ Чінґ-куо має поважні осяги.

Крім цього, Національний Китай розпоряджає модерною і добре вивінованою армією, яка тепер приготовляється на існування без допомоги ЗСА. Ця боєздатна 640.000-на армія близько берегів Китаю і В'єтнаму є до певної міри запорукою безпеки держав „третього світу" Південносхідньої Азії. Не відступає далеко і летунство Тайвану і, сьогодні розпоряджаючи великою бойовою силою. Ця сила скріпиться ще більше, якщо в цьому році ввійдуть в службу 3 нові ескадрилі літаків типу Ф - 16. Летунство має також і оборонне автоматичне повітряне получення, а армія — далекого засягу американські ракети з великою вибуховою силою. Найновішу систему ракетної оборони має і фльота Тайвану, що може розбити всякі заходи бльокади Тайвану з боку Китаю.

Президент Чянґ Чінґ-куо намагається модернізувати свої збройні сили, і може має й слушність, коли говорить про реалістичну пов'єтнамську політику. Розуміється, що демонстрація мілітарної сили на Тайвані спрямована у великій мірі проти Китаю Гуа-Куофенґа, але й одночасно як тут в політичній грі оборонної спільноти держав Південного Сходу Азії (СЕНТО). Це підтверджує і його шеф штабу збройних сил, адмірал Сунґ Чанґ-чіґ, коли говорить: „Ми можемо офензивно впровадити нашу оборону супроти кожного сусіда. В промірі 500 морських миль стоїмо до розпорядимости, як сильна наступаюча сила, у випадку небезпеки нападу..."

Сл. п. Оксана Ґенґало — невтомна суспільна працівниця

Із смертю сл. п. Оксани Ґенґало Українська Суспільна Служба втратила одну з найдіяльніших своїх працівниць. За освітою педагог та ще й із широкими зацікавленнями у проблемах мовознавства і культури. Оксана Ґенґало велику частину свого життя віддала справам Суспільної Служби, як організаторка суспільних акцій і невтомна та й віддана трудівниця. Її ім'я тісно зв'язане з діяльністю нашої репрезентативної допомогової харитативної установи — Злученого Українського Американського Допомогового Комітету. Саме для цієї нашої установи сл. п. Оксана Ґенґало віддала більше ніж чвертьсторіччя свого життєвого труду. проявивши свою суспільну працю в різних акціях допомоги: організації дитячих садків, ведення вакаційних осель, приймання новопробуваючих поселенців, радою й допомогою новим поселенцям у їхніх перших важких кроках акліматизації на новій землі. Всю суспільну працю виконувала сл. п. Оксана Ґенґало не тільки з притаманною педагогові вирозумілістю й терпеливістю, але з тактом і перш за все із серцем, бо віддала вона суспільній праці всю теплоту свого серця.

Сл.п. Оксана прийшла на світ у сім'ї фінансового урядовця Голубінки в місті Кракові в 1907 році. У Кракові була тоді невелика українська громада, що її репрезентували такі визначні згодом діячі, як Богдан Лепкий, Олекса Новаківський, Василь Стефаник, Катря Гриневичева й інші. Богдан Лепкий був у той час учителем гімназії, згодом, після війни, став професором Ягайлонського університету. Рідня Голубінків мусіла близько жити з Лепкими, бо Богдан Лепкий був хресним батьком Оксани. Голубінки, — в сім'ї була ще сестра Олена (правничка, вже померла) і брат Мирослав (лікар, що живе з дружиною і сімейним сином в Чехо - Словаччині) — переїхала до міста Опави в Чехії, і там сл. п. Оксана закінчила навчання в німецькій гімназії. Відтак вона студіювала германістику в Карловому університеті у Празі, закінчила студії науковим ступнем магістра в 1937 р. В час університетських студій відвідувала лекції української філології проф. Олександра Колесси, що в той час був професором в Карловому університеті. Студії у проф. Колесси не тільки дали основи української філології, але поглибили заінтересування її проблемами мовознавства. Закінчивши студії сл. п. Оксана переїхала на Карпатську Україну і там учителювала в середніх школах у Хусті, Сваляві і Мукачеві. Вже перед війною отримала вона постійну позицію вчителя німецької мови в Торговельній Академії у Брні. І студенткою і молодою вчителькою Оксана була діяльною в молодечих організаціях, головно у Пласті, в якому займала різні пости до самої смерти.

Війна не дозволила, щоб життєвий шлях сл. п. Оксани пішов по вибраній дорозі педагогічної діяльности. Разом з багатьма іншими українськими втікачами, вона опинилась на чужині в Німеччині. Спершу поселилась у Мюнхені. Тут пережила закінчення війни і була свідком всіх важких переходів, що впали на долю українців, вигнаних і виселених чужим режимом. Тут зустріла вона і насильно вивезених і арештованих у німецький концентрак українців і вже тоді в неї на першому пляні була поставлена допомога і опіка над нашими нещасними людьми. Тут і пізнала вона одного з тих в'язнів, що їм дозволила доля вийти живими з концентраку, коли американська армія зайняла Німеччину, і з одним із тих в'язнів, Петром Ґенґалом, одружилась. Молоде подружжя жило в таборі виселенців у Берхтесґадені. Вже тоді Оксана виявила своє покликання до праці в Суспільній Службі. Вона не тільки заопікувалась хворим і знесиленим довгим ув'язненням чоловіком Петром, але й організувала допомогу іншим у потребі. В Берхтесґадені продовжувала вона і свою педагогічну діяльність як вчителька у таборовій гімназії. Була і тоді діяльною в Пласті, активно працювала в таборі.

В 1950 році подружжя Ґенґалів переїхало до ЗСА й поселилося у Філядельфії. Хоч і самі ще незабезпечені, обидвоє зразу включились у громадську працю. І тут Оксана зразу віднайшла себе в суспільній праці. В тай час Злучений Український Допомоговий Комітет був у самому розгарі діяльности. Заходами ЗУАДКомітету прибули вже і прибували нові сотні і тисячі поселенців. Їм треба було допомагати дістати приміщення, дістати перші засоби на прожиток, влаштувати їх на працю. Почали творитись осередки Суспільної Служби при ЗУАДКомітету, щоб спільними силами і давніших поселенців і нових іміґрантів розв'язувати проблеми нового поселення. В цій акції бачимо сл. п. Оксану Ґенґало. Вже 14-го листопада 1951 року відбулись у Філядельфії збори Відділу Суспільної Служби ч. 1, що його очолила заслужена суспільна діячка Олена Штогрин і в Управі цього осередку бачимо вже й сл. п. Оксану Ґенґало. Відділ розгорнув велику діяльність, головно в ділянці допомоги висилкою пакетів в Европу, а перш за все в ділянці опіки над молоддю і просвітній діяльності, і тут праця Оксани Ґенґало була дуже пожиточною. Вже в літі 1952 року заіснував у Філядельфії Дитячий Садок при ЗУАДКомітетові і це була заслуга організаційної референтки нового суспільного Осередку Оксани Ґенґало, Вона ж була і першою виховницею у цьому садочку, напевно першому українському садочку на американській землі. Як поважно була запланована праця над вихованням дітей, вказує факт, що при Осередку була створена Бібліотека Суспільної Служби і першим випуском був виданий солідний підручник для ведення дитячих садків, на основі офіційних американських видань, що їх переклади зладила друга наша суспільна працівниця, що трудилась разом із сл. п. Оксаною Ґенґало, проф. Тетяна Горащенко. Вже в наступному, 1953 році був зорганізований перший дитячий табір для дітей дошкільного віку, на літній оселі УРСоюзу у Ґлен Спей, напевно теж перший такий український табір на американській землі, і знову сл. п. Оксана Ґенґало — це його організатор і рушій. В той час Оксана Ґенґало переходить на працю до канцелярії ЗУАДКомітету і відтоді віддає свій труд і силу, та й — найважливіше, — своє серце і свій запал суспільній роботі. А ця робота вимагала повної посвяти і зосередження, навіть коштом своїх особистих справ. Із своєю вищою освітою й інтеліґенцією сл. п. Оксана Ґенґало мала всі дані, щоб увійти у педагогічний, академічний світ. Та вона залишилась при своїй громаді, віддала всі свої сили суспільній праці. Коли в 1958 році, після здавлення революції в Угорщині, наплила нова хвиля втікачів з цієї країни, між ними й українські втікачі, Злучений Український Американський Допомоговий Комітет був покликаний зайнятись переселенням і допомогою цим новим втікачам. Був створений в таборі „Кемп Кільмер" (не всі знають, що Кільмер — це не ім'я генерала, але поета Джеймса Джойса Кільмера, що згинув у 1918 році на фронті в Европі) спеціяльний перехідний табір для нових втікачів, та й там же була і канцелярія ЗУАДКомітету. Працювала в цій канцелярії, доїжджаючи кожного дня сл. п. Оксана Ґенґало, бо вона одна з-поміж працівників ЗУАДКомітету могла розмовитись з втікачами з Угорщини, разом з редактором Миколою Вайдою і головою мадярського комітету у Філядельфії д-ром Ачелем. Сьомі Загальні Збори ЗУАДКомітету в 1963 р. обрали сл. п. Оксану Ґенґало секретарем Екзекутиви нашої установи і на цьому пості працювала вона до останнього дня свого життя. Її протоколи зі засідань точні й обширні, кожна її праця була викінчена й завершена. Два останні роки сл. п. Оксана Ґенґало, перейшовши на емеритуру, повернулась на працю до канцелярії ЗУАДКомітету.

Це на ній спочивала тепер уся канцелярійна робота, що її вона виконувала з відповідальністю. Цю працю вона пов'язувала з діяльністю Суспільної Служби, чергуючись годинами праці з керівником Суспільної Служби д-ром Володимиром Чумою. Ще на кілька днів перед смертю виконувала сл. п. Оксана Ґенґало свою працю секретаря. Коли я в четвер, 23-го лютого порозумівався з нею, як звичайно телефоном, повідомляючи, що виїжджаю на два тижні з Філядельфії, вона повідомила мене, що полагодила телефонічно з членами Екзекутиви справу виїзду делеґатів ЗУАДКомітету на нараду Дорадчого Комітету для Справ Допомоги Закордоном при Державному Департаменті у Вашінґтоні для пред'явлення пляну допомоги хліборобам у Бразилії, та й повідомила, що ще цього дня мусить піддатись перевірці і терапії у лікарні. Та запевняла, що в лікарні обдумає справу наступної наради, щоб її якнайскоріше відбути, бо є важливі справи. Хоч і голос Оксани звучав ослаблено, та й сама вона говорила, що сили її опадають, але вірила, що терапія у лікарні приверне її сили. Та в розмові, що продовжилась, вона сказала: „ну, то вже наша остання розмова". Не знаю, в якому розумінні сл. п. Оксана Ґенґало це сказала, я хотів вірити, що це був натяк на те, що остання розмова перед моїм виїздом і відходом Оксани на лікування. Але слова справдились. Вже в неділю, 26-го лютого сл. п. Оксана Ґенґало відійшла з цього світу. У жалі покинула не тільки чоловіка і рідню, але всю громаду. Найбільшу втрату понесла Суспільна Служба, бо не стало працівниці справді незаступимої. Важко знайти людину, щоби могла заступити сл. п. Оксану Ґенґало, що з такою посвятою і відданістю, з гарячим серцем віддала себе суспільній праці. За її труд вдячна їй вся громада, її ім'я залишиться в історії Української Суспільної Служби, яка записала себе похвальними ділами у діяльности Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, що його трудівницею була св. п. Оксана Ґенґало.

Остап Тарнавський

Виставка малярства і скульптури в Ню Йорку

Від деякого часу появляються в ґалерії ОМУА в Ню Йорку виставки молодих і майже незнаних на цьому терені українських мистців. Серед них не раз бувають таланти, яких не можна легковажити і які дадуть про себе знати в майбутньому. До ряду таких виставок належить виставка маляра Свириденка і скульпторки Фаріон, виставка яких була відкрита у згаданій ґалерії від 7-го до 19-го травня 1978 р.

Волтер Свириденко студіював малярство у Франції, а почав мистецькі праці виставляти по різних ґалеріях і інших місцях Франції і Америки від 1966,р. В основному він експресіоніст, але в багатьох картинах поєднує експресіоністичну барву з реалістичною формою. Така стилістична комбінація надто популярна в наші дні. Логічно є думати, що реалістична форма повинна бути поєднана з реалістичною барвою, як цього вимагає єдність стилю. Без уваги на це треба вважати Свириденка здібним малярем людини, який деколи малює також інші теми. На цій виставці показав портрети і оквіти. Людина у його портретах або подібних композиціях все виступає одинцем. У переважно чоловічих постатях вираз сили і змагання вперед підкреслено інтенсивними і гострими кольорами. Квіти зображені як цілі килими живої рослинности, в яких рух листків на вітрі і сила їхнього росту символізує подібне, як у людини, переможне змагання в природі. Треба підкреслити позитивне відношення до людини і її духових можливостей у цього мистця. Акрилеві і олійні картини доповнено досить свобідно виконаними рисунками і графічними працями.

Аня Фаріон студіювала скульптуру в Італії і виставляла свої праці в Америці від кількох років. Її п'ять скульптур більше як рівноважать 40 експонатів малярства на виставці, — не тільки тому, що скульптура твориться повільніше, як картини, але також тому, що довга праця дозволяє більше вкласти у твір. Всі її скульптури виконані в різних родах каменя. Скульпторка розвиває тему, яку їй підсуває сира форма каменя, і опрацьовує її прецизійно, лишаючи частину необробленого каменя як тло. Реалістичні, але узагальнені і досить повні форми переважно жіночих постатей виражують загальнолюдські теми і емоції, як „Смуток", „Закохані", „Відпочинок". Формальна проблема авторки головна і всюди розв'язана з помітним майстерством, а тема трактована з почуттям міри і естетичним смаком. Загальна заокруглена форма відповідає вимогам матеріялу, якого безпосереднє опрацювання дає враження солідности і автентичности скульптури.

Любомир Кузьма

Д-Р ШАНДОР ДОПОВІДАТИМЕ В УНДОМІ В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінґтон. — Управа Відділу в Нюарку-Ірвінґтоні Організації Оборони Чотирьох Свобод України інформує, що в суботу, 10-го червня, о год. 7-ій вечора, в залі Українського Народного Дому при 140 Проспект евеню, доповідатиме д-р В. Шандор на тему: „Українська державно-визвольна справа, сучасні вимоги і наші можливості". Після доповіді — запити і дискусія.

МАРТА МАЧАЙ ВИСТУПИТЬ З ДИПЛОМОВИМ РЕЧИТАЛЕМ

Ню Йорк. — Український Музичний Інститут Америки, Інк. Відділ Ню Йорк, інформує, що Марта Мачай, учениця проф. Меланії Байлової виступить у неділю, 11-го червня ц. р. о год. 6-ій вечора, тут у приміщеннях цього Інституту, при 2-ій Схід, 79-ій вул. з дипломовим речиталем. У програмі твори: Баха, Бетговена, Брамса, Жука, Косенка, Нижанківського, Шопена, Дебюссі та Ліста.

ВИБІР ГОЛОВНОГО УРЯДУ

(Закінчення зі ст. 1-ої)

На головних Контролерів:

Д-р Богдан Футей	**236 голосів**
Проф. Іван Телюк	**209 голосів**
Отець Степан Біляк	**193 голоси**
Д-р Богдан Гнатюк	**173 голоси**
Мгр Іван Геврик	**171 голос**
Отець Іван Ващук	160 голосів
Д-р Іван Скальчук	127 голосів
Кирило Безкоровайний	122голоси.

На головних радних:

Інж. Анатолій Дорошенко	**199 голосів**
Текля Мороз	**181 голос**
Андрій Джула	**177 голосів**
Д-р Аскольд Лозинський	**174 голоси**
Проф. Тарас Шмаґала	**168 голосів**
Анна Гарас	**160 голосів**
Гелен Олек	**153 голоси**
Василь Дідюк	**148 голосів**
Іван Одежинський	**141 голос**
Інж. Мирослав Кальба	**134 голоси**
Микола Хоманчук	**130 голосів**
Роман Куропась	**127 голосів**
Михайло Сорока	**124 голоси**
Євген Репета	**123 голоси**
Євген Іванців	121 голос
Марія Шпікула	115 голосів
Володимир Запаранюк	113 голосів
Д-р Михайло Снігурович	112 голосів
Андрій Кейбіда	109 голосів
Василь Шарван	109 голосів
Д-р Анна Чопик	102 голоси
Марія Кульчицька	91 голос
Михайло Ольшанський	83 голоси
Іван Хомко	81 голос
Володимир Гетьманський	73 голоси
Василь Ліщинецький	66 голосів
Роман Крупка	52 голоси
Іван Пригода	41 голос
Тимко Бутрей	38 голосів
Д-р Василь Лучків	35 голосів
Інж Августин Й. Рудник	32 голоси
Інж. Микола Денисюк	30 голосів

РОЛЯ ОДИНИЦІ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

нов західнього світу це щось таке, що може бути стримане..." І знову же тяжко повірити, щоб ці слова були призначені для „лівацького ухилу". Потретє, у другому томі своїх споминів він виразно вказує на факт, що в тому часі у Вашінґтоні серйозно бралася під увагу можливість війни з СССР. Але він каже там: — „Думка про війну з Росією була досить відразливою вже хоч би з уваги на різню і знищення, які вона принесла б... Та особливо тривожною й огидною була вона для мене тому, ... що у ній американська сторона не мала б реалістичної обмеженої цілі" (ст. 94). А на слідуючій сторінці він ще додає: — „...я був зовсім свідомий і я пробував цю свідомість передати своїм студентам Військового коледжу, що у війні між ЗСА і СССР повна перемога була неможлива".

І тут мимохіть напрошується думка, що „твердолінійники" 1947 року думали про війну, а Джордж Ф. Кеннан підсунув їм стримування, сьогоднішні ж „твердолінійники", чи, як Кеннан їх називає, „алярмісти", побиваються за стримуванням, то він пробує підсунути їм капітуляцію.

На друге питання відповідь, можливо, дає Ален Бесансон у своєму найновішому творі „Совєтський синдром". Джордж Ф. Вілл, один із редакторів тижневика „Нюзвік" наводить у своєму коментарі „Витримування холодної війни" із цього твору слідуючі думки, виразно з ними погоджуючись: — „Від капітуляції Німеччини західня політика ставила перед собою цілі, які чудово збігалися із цілями совєтської політики. Бо політика „контейнменту" встановила була оборонний кордон довкруги Совєтського Союзу, і за тим кордоном він міг спокійно травити свої завоювання".

Це поважний закид. І насувається питання: чи припадком невтралізаця імплікацій у цьому закиді і не є ціллю отої історії з „лівацьким ухилом"?

Та як би там не було, ніхто і ніщо не може вимазати прізвища Джана Ф. Кеннана з анналів історії. Тільки майбутні події покажуть, чи його роля буде розцінюватися по державницькій невгнутій лінії патріота Гая Муція Сцеволі, а чи може по зрадницькій лінії Ефіяльта.

В поїздці на Захід

Головна Екзекутива ФКУ намагається скріпити зв'язок з українськими скупченнями в ЗСА та Канаді. Ставить громадянству під увагу проблематику, що виходить поза межі їх громад, вказує на завдання, які повинні об'єднувати в творчому чині всіх українських людей в цілому світі. Подає інформації про діяльність Гарвардського Центру Українських Студій.

В половині місяця квітня цього року член Головної Екзекутиви ФКУ, д-р Адріян Сливоцький, відвідав українські громади в Фініксі та Гюстоні. Мета відвідин — нав'язати тісніший контакт, розповісти про працю Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, насвітлити можливості для повного розвитку української науки, обговорити потреби, щоб цьому процесові забезпечити високий рівень і тяглість. Піднести у своїх слухачів оптимістичний настрій, звертаючи їхню увагу геть від місцевих непорозумінь, сварок, дрібниць на першорядні справи, викликати охоту до зусиль, до жертвенности, до підтримки Фонду Катедр Українознавства. Чи досягнув д-р Сливоцький мети своєї поїздки, покаже майбутнє, покаже те, чи включать себе ті громади в кампанію ФКУ.

Зустріч українського громадянства Фініксу з представником українського Гарварду відбулась у суботу, 15-го квітня. В організуванні сходин, які відкрив о. М. Колодій, багато зусиль доклав С. Василенко. Андріян, звітуючи та інформуючи, передав також присутнім щирий привіт від студентів, докторантів і наукових співробітників в Гарварді. В дискусії брали участь о. Колодій, панове Росола, Теслевич, Івасів, Комарницький, пані Янг та інші. Присутні склали грошові датки на УНІГУ й рішили покликати до дії на сходинах Відділу УККА Комітет ФКУ в Фініксі.

В Гюстоні зустріч відбулась у неділю, 16-го квітня, в залі УКЦеркви св. Пія X, зараз після Богослужения, що його відправив о. В. Вербицький. Було понад 40 осіб, серед них студентська молодь.

Сходини відкрив Віктор Балабан, відомий меценат, який фінансує тепер видання книжки про українців в Тексасі. У жвавій дискусії брали участь п-во Куцики, Данилики, Поточняки та інші. Присутні склали грошові пожертви, закупили видання УНІГУ та обговорювали пляни, як повести збіркову акцію на терені Тексасу.

Д-р Сливоцький відбув вже принаймні кілька десяток поїздок в справах ФКУ, відвідуючи Сан Франціско, Лос Анджелес, Сан Дієго, Ореган, Фінікс, Гюстон, Чікаго, Детройт, Клівленд, Піттсбург, Боффало, Рочестер, Сиракюзи, Ютику, Бінгамтон, Гартфорд, Філядельфію, Маямі, Балтімор, Торонто у Канаді та інші. Деякі місцевості відвідував по кілька разів, часто при нагоді поїздок у зв'язку із професійними відрядженнями. Він — адвокат, працює в одній з передових правничих фірм Ню Йорку.

В Андріяна не лише велика доза ідеалізму, захоплення для доброго, конечного діла, патріотизму й любови до своїх українських людей, хисту для публічних виступів, але й сувора здисциплінованість, велика сила духа, яка велить йому попри велике навантаження робочого дня в його професії використати кожну хвилину для української справи. Подиву гідним є ще й те, що він швидко отрясається від розчарувань в наслідок спостережень дрібничковости, мандрування часу, сил, нагод, амбіціонерства в житті наших громад, браку усвідомлення основних потреб, широко поширеного збайдужіння, сварок, суперечок, багато розмов, резолюцій, а конкретного діла трагічно мало. Все те болить Андріяна, але він не опускає рук. Невтомно намагається двигнути рівень нашого національно-громадського життя на вищий рівень, а це теж є основною характеристикою кампанії ФКУ.

Індивідуальна образотворча виставка Аркадії Оленської-Петришин

„Вікно в ночі" — олія Аркадії Оленської-Петришин

Аркадія Оленська-Петришин улаштувала свою чергову виставку в Бодлей Галерії, при 1063 Медісон евеню, у Ню Йорку, яка тривала від 4-го до 15-го квітня 1978 р. Відкриття виставки відбулось у неділю, 2-го квітня ц.р., у 3-ій годині після обіду. На відкриття прибула у переважаючій більшості українська публіка.

Не приходиться на цьому місці писати про Арку, як мистця образотворчого мистецтва, бож вона в загальному широковідома зі своїх виставок індивідуальних і збірних, на які в пресі були поміщені рецензії, а також відома зі своєї праці, як рецензентка образотворчих праць і виставок в журналі „Сучасність", в якому є також членом редколегії. Остання її виставка у Бодлей Галерії, ще і ще раз підкреслює і підтверджує її безперебійну дбайливу увагу до мистецько-творчих дерзань.

Хто знайомий з мистецькою творчістю Арки, а зокрема з її раннім періодом то мусів завважити, що в її творчості є повне енергії творче життя. Завважується, що в цьому відношенні в Арки немає затримки, але безперебійна творча снага відкривати нові творчі нюанси у власному осмисленню. Оглядаючи картини Арки на останній виставці, мимоволі завважується, що з її творчости все віє свіжістю. І так прийшло на думку — а що, якби так показати мистецько творчий розвиток Арки в минулому і поставити його поруч сучасного. Правда Арка не належить вже до молодого покоління мистців, її можна зарахувати до середущого покоління, але незалежно від цього в неї є багатий, а ще більше цікавий творчо-мистецький доробок, який можна б розділити на певні окремі етапи. Отже, для цього було б добре влаштувати ретроспективну виставку картин. Тут можна було зробити під багатьома аспектами добірку картин із її ранньої творчости з безпредметного жанру з предметним вираженням рослинного плетива, її імпресіоністичні представлення, закоханість у квітах, опісля плоске, чи можна назвати маскове представлення людини з чого ще золишився відблеск сьогодні, її клясика біло-чорних картин, і кінчаючи найновішими творами. Гадаю, що така виставка була б під багатьома аспектами цікава й корисна.

Малярка мала на виставці картини чорно-білі і олійні, переважно середнього й великого формату. Розміщення картин було зроблене зі смаком. Не було накопичення, що часто завважується на виставках. Крім цього вона мала також картини, які можна було оглядати, що не були ще розвішені.

Якщо ідеться про олійні картини Арки то їх цінність полягає в унікальності композиції і розв'язці задуму, як також кольору. З виставлених на виставці картин завважується, що об'єктом мистецької творчости Арки є домінуюча фльора у різних варіяціях її представлення: масивному, культивованому — вазонах, сукупно й поодиноко. Про рисунок Арки не приходиться говорити, бо це найкраще представлено на її чорно-білих картинах. В Арки домінуючі холодні кольори, це само собою пов'язане з тематикою її творчости. В неї сильно відзначаються зелені з різними відтінями. В її кольорі, як також ідеях твору помічається вишуканість з чого випливає її унікальність і неповторність. Арка належить до мистців образотворчого мистецтва, яка не зупиняється над своїми досягненнями, але все і безперебійно відкриває нові творчі світи. Праці, що були виставлені в Бодлей Галерії можна зарахувати до одного зі замкнених етапів творчости Арки. Треба припускати, що він не є і не буде останнім.

М. Галів

Пластове Свячене в Детройті

Уже ввійшло в традицію, що кожного року Пластприят улаштовує для пластової молоді, її батьків і широкої української громади Великодню зустріч.

У цьому році ця зустріч була дуже вдалою, зокрема велика участь у ній громади Детройту, що свідчить про видатну підтримку Пласту всією нашою спільнотою, як організації, в рядах якої виховувалися видатні українські особистості, які ввійшли в нашу історію останнього п'ятдесятиріччя.

У Пластовому Свяченому взяла участь голова виховного сектора Крайової Пластової Старшини пл.сен. Наталія Коропецька. Передаючи привіт від Крайової Старшини, вона поінформувала зібраних про Міжкрайову Пластову зустріч, що відбудеться цього року в Едмонтоні (Канада).

Програмою зустрічі керував пл.сен. Степан Феденко.

Після короткого привітання — слова голови Пластприяту пл.сен. Христини Макар-Перел, доповідь про значення великодніх звичаїв виголосив пл. розв. Роман Калитяк.

На дальшу програму склались збірні деклямації, що їх виконували рої новаків і новачок: Р. Завадович — „Великодній привіт" — рій „Яструб", К. Перелісна — „Христос Воскрес" — рій „Круки", „Найкраща писанка" — рій „Сокіл", „Як Оксана писанку писала" — рій новачок „Маки".

Юнаки з гуртка „Кобри" вдало прорецитували вірш Б. Лепкого „Великодні дзвони".

Деякі діти, які виступили у збірних деклямаціях, хоча походять із мішаних подруж, добре володіли українською мовою.

Деклямації чергувались з великодніми хороводами новачок і юначок. Вміло вив'язались із свого завдання рої „Маки" і „Дзвіночки" у хороводі „Ягіл-Ягілочка".

Незатерте враження залишив хоровід „Гори Карпати" укладу професійного хореографа пані Мотрі Макар-Федірко та „Гагілки" у виконанні юначок 10-го куреня ім. Ольги Кобилянської. Бурю оплесків збирала 9-літня Іва — „зучок", яка відважно „промаршувала по мості" із рук вздовж цілої сцени з незначною тільки підтримкою.

На запрошення Пластприяту у програмі взяв участь зі своєю дитячою струнною оркестрою відомий диригент К. Цепенда, в якій брали участь діти від 8-12 років (90 відс. членів оркестри є пластунами). З дітьми виступала також опікунка оркестри пані Соня Гулик. Оркестра відіграла „В'язанку пісень". Коли пронеслись звуки пісні „Човен хитається", вся громада підхопила мелодію і витворилась зворушлива атмосфера поєднання трьох поколінь у невмирущій українській пісні. Вже не було ні дідусів, ні батьків, ні дітей, ні розриву поколінь — а була одна суцільна українська громада. Цей самий настрій супроводжав і останню гагілку, коли юначки зійшли зі сцени поміж публіку і останню гагілку виводили поміж столами під такт оплесків присутніх.

Новаки і юначки, які виступали у програмі були одягнені в пластові однострої. Новачки і юнаки, що виступали у хороводах мали на собі народний регіональний одяг. Словом станичного закінчено програму. Після програми відбулась великодня перекуска.

Треба з признанням піднести працю над підготовою цілої імпрези членів Пластприяту і пластових виховників і виховниць, а зокрема вклад праці пані М. Федірко у підготову гагілок і хороводів.

Ф. Любинецька